

PÉTERKE KIRÁLYFI SZEKERE

UNDI MARISKÁNAK II. DÍJJAL KITÜNTETETT PÁLYAMŰVE

PÁLYÁZATI ÜGYEK.

PÉTERKE KIRÁLYFI SZEKERE című gyermek-játékkal nyert pályadíjat — mint ahogy legutóbbi számunkban is írtuk — Undi S. Mariska. Ezúttal a kedves játék képét is bemutatjuk olvasóinknak. A meseország királyi családja a mesekocsin megy haza a mese-erdőből. Künn mulattak a virágokkal, gombákkal és szarvasokkal s mikor elfáradtan nehezen esett már a járás, Péterke királyfi nagy öröme négy gombából kerék lett, kakasvirágokból kocsioldal s két szarvaskából paradés-ló. Így indult hazafelé harangvirág csengetyűzve az öreg király, meg ija-fia... Finom mesehangulatot tudott e kis játékba is lehelni a tehetséges művésznő.

PÁLYÁZAT. A Magyar Iparművészeti Társulat a kereskedelemügyi m. kir. ministertől rendelkezésére bocsátott alapból a következő pályázatot hirdeti:

1. Terveztessék egy normális polgári lakás keretébe illő egyszerű csempe (cserép) kályha. Tehát nem cifra, nagyszabású és költséges kályha tervét kívánja a társulat, hanem olyant, amelynek megvalósítása nem kerül több munkába és költségbe, mint amennyibe a bérházakban általánosan használt közönséges kályhák kerülnek.

2. A fősúlyt a társulat a kályha anyagához s annak megmunkálásának módjához alkalmazott helyes formai megoldásra és a díszítésnek diszkrét voltára fekteti; általában pedig kívánja, hogy a terv eredeti és ötletes legyen. Utáztatok és sablonos munkák ennélfogva a pályadíjat nem kaphatják.

3. A tervet a természetes nagyság 1 : 5 arányában kell készíteni, ezenkívül szükséges, hogy a párkányok profilja és a díszítések részletei természetes nagyságban konturban is meglegyenek, hogy a tervrajz alapján bármely kályhás a kályhát jól el is készíthesse.

A rajz kidolgozásának módja (tollrajz aquarell, ceruzarajz stb.) a tervezőtől függ.

4. A pályázat föltételeinek és a jogos művészi igényeknek megfelelő legkiválóbb pályaművek díjazására két díj szolgál u. m. 1. díj 200 kor. 2. díj 100 kor.

5. A pályázaton csak magyar állampolgár vehet részt.

6. Pályázni lehet névvel vagy jelíggel levéllel.

7. A pályázat 1904. évi december hó 28-án déli 12 órákor jár le, amikorra a pályaműveket be kell küldeni a MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT titkári hivatalába (Budapest IX. Üllői-út 33—37.)

8. A pályázatot a MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT állandó bíráló bizottsága dönti el.

9. A pályadíjjal jutalmazott pályaműveknek tulajdonjoga, beleértve a korlátlan

THALY KÁLMÁN
PLAKETTJA.

TELCS EDÉTŐL

ÉREMMINTA.

BETLEN GYULÁTÓL.

EGY BECSES SÍREMLÉK A XVIII. SZÁZADBÓL, Benczur Vilmos, takarékpénztári tisztviselő Kassán, két érdekes képet bocsátott rendelkezésünkre, melyet itt közlünk.

Az egyik kép, a kassai ágostai hitvallásúak Forrás-utcai sirkertjében levő és a Klobusiczky István 1738-ból való sírkápolnáját mutatja be, melynek kovácsolt vasból készült rácsa figyelemreméltó

A másik kép, a fenti kápolnában levő
vasból kovácsolt sírkeresztet ábrázolja.
Ez a kereszt, mely a XVIII. század ko-
vácsiparának egy remeke, úgy rajz, mint
tehnika szempontjából kiváló műalkotás

s hazánkban az e korból megmaradt e
nemű műveknek egyik legbecsesebbje.
A mű alkotója ismeretlen, de valószínű,
hogy kassai mester műhelyében készült.

WALTER CRANE TORINÓI EMLÉKKÁRTYÁI.

sokszorosítási jogot, a MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT-ot illeti meg.

10. A társulat valamennyi pályaművet legalább 3 napig kiállítja az ORSZ. IPARMŰVÉSZETI MŰZEUMBAN.

11. A „MAGYAR IPARMŰVÉSZET” szerkesztősége a pályázó művek bármelyikét lapjában díjmentesen közölheti.

Budapest, 1904. évi október havában.

*A Magyar Iparművészeti Társulat
elnöksége.*

PALYÁZAT. A Magyar Iparművészeti Társulat a kereskedelemügyi minisztertől kapott alaphól a következő négy pályázatot hirdeti:

1/a) Terveztessék egy 5 méter széles és 7,5 méter hosszú CSOMÓZOTT SZŐNYEG. A tervrajz 1 : 10 arányban készüljön és pedig szükséges, hogy a szőnyegnek felét színesen, a másik felét gondosan kidolgozott kontur-rajzban ábrázolja a pályázó, úgy hogy e terv nyomán a természetnagyságú színezett részletrajz, illetőleg maga a szőnyeg elkészíthető legyen.

b) A fentírt követelményeknek és a jogos művészi igényeknek megfelelő legjobb pályamű díjazására két pályadíj szolgál, és pedig I. díj 300 korona, II. díj 200 korona. A pályadíjak valamelyikének kiadása esetén a társulat fenntartja magának a jogot, hogy a pályaművek bármelyikét 150 koronáért megvásárolhassa.

2/a) Terveztessék egy egyszerű fali (függő) INGA-ÓRA SZEKRÉNYE a hozzá tartozó számlappal, súlylyal és ingával.

A tervrajz 1 : 5 arányban tüntesse föl az óra homlokrajzát és oldalnézetét s amennyiben faragott vagy berakott díszítési részletek volnának a terven, azok, valamint az esetleges párkány-tagozások profiljait természetnagyságban kell megrajzolni, úgy, hogy a tervrajzok alapján a tervezett óraszekrény elkészíthető legyen.

b) A fentírt követelményeknek és a jogos művészi igényeknek megfelelő legjobb pályamű díjazására két pályadíj szolgál, és pedig I. díj 300 korona, II. díj 200 korona. A pályadíjak valamelyikének kiadása esetén a társulat fenntartja magának a jogot, hogy a pályaművek bármelyikét 150 koronáért megvásárolhassa.

3/a) Terveztessék egy FARAGOTT ARANYOZOTT KÉPKERET, amely mintegy

1 m.— 15. nagyságú képnek keretelésére alkalmas, továbbá fekvő és álló helyzetben egyaránt használható legyen. A tervrajz 1 : 5 arányban tüntesse fel az egész keretet, úgy, hogy annak hatását a rajzból meg lehessen ítélni; ezenkívül szükséges, hogy a keret díszítésének ismétlődő részei természetnagyságban, megfelelően árnyékolva és meg legyenek rajzolva, úgy, hogy e rajzok nyomán a keretet el lehessen készíteni.

b) A fentírt követelményeknek és a jogos művészi igényeknek megfelelő legjobb pályamű díjazására két pályadíj szolgál, és pedig I. díj 300 korona, II. díj 200 korona. A pályadíjak valamelyikének kiadása esetén a társulat fenntartja magának a jogot, hogy a pályaművek bármelyikét 150 koronáért megvásárolhassa.

4/a) Terveztessék ünnepi ajándéknak, verseny- vagy kiállítási emlékdíjnak alkalmas SODRONYOS ZOMÁNCDISZÍTÉSŰ TÁRGY mint például serleg, kancsó, talpas tál, hordozható szekrényke, váza stb.

A pályaterv természetnagyságban, megfelelően színezve tüntesse fel az illető tárgyat s amennyiben szükséges, külön annak egyes részleteit is, úgy, hogy e terv alapján a tervezett tárgy elkészíthető legyen.

b) A fentírt követelményeknek és a jogos művészi igényeknek megfelelő legjobb pályamű díjazására két pályadíj szolgál, és pedig I. díj 400 korona, II. díj 300 korona. A pályadíjak valamelyikének kiadása esetén a társulat fenntartja magának a jogot, hogy a pályaművek bármelyikét 200 koronáért megvásárolhassa.

Általános határozatok, amelyek mind a négy pályázatra érvényesek.

1. A társulat csupán teljesen eredeti munkákat díjaz vagy vásárol meg, ennél fogva sablonos munkák és utánzatok pályadíjat nem kaphatnak.

2. A pályázaton csak magyar állampolgár vehet részt.

3. Pályázni lehet névvel vagy jelíges levéllel.

4. A pályázat 1905. január hó 10-én déli 12 órakor jár le, amikor a pályaműveket be kell küldeni a Magyar Iparművészeti Társulat titkári hivatalába (Budapest, IX. Üllői-út 33/37.)

5. A pályázatot a Magyar Iparművészeti Társulat állandó bíráló-bizottsága dönti el.

6. A pályadíjjal jutalmazott pályaműveknek tulajdonjoga, beleértve a korlát-

lan sokszorosítási jogot, a Magyar Iparművészeti Társulatot illeti meg.

7. A társulat valamennyi pályaművet legalább 3 napig kiállítja az Orsz. Iparművészeti Múzeumban.

8. A „Magyar Iparművészet“ szerkesztősége a pályázó művek bármelyikét lapjában díjmentesen közölheti.

Budapest, 1904. évi október havában.

A M. Iparművészeti Társulat
elnöksége.

KÜLFÖLD.

Egy híres üvegművész halála. — Angol műbarátok egyesülete. — Az iparművészeti tárgyak értékének emelkedése. — A svéd iskolák díszítése.

EGY HÍRES ÜVEGMŰVÉSZ HALÁLA. Gallé Emil, a nancyi híres üvegművész, a franciák nagy költő-művésze ötvennyolc éves korában, szeptember hó 27-én meghalt. Ő volt a verre flambé és az interzia-üveg feltalálója, akinek remek üveg-vázái az egész világ tetszésétől kísérve, az 1900-adik évi párisi világkiállítás egyik legnagyobb sikerét alkották. A japánok szellemében önálló művészettel teremtette remek színeket játszó virágmotívumokban gazdag vázáit, melyek egy-egy érzés szimbólumai. Az érzéseknek megfelelő idézetekkel látta el alkotásait; főleg Hugó Viktort kedvelte, kinek érzései megfelelték alkotásainak. — De Emerson, Swinburne, sőt Hesiod is nem egy remek megalkotására ihlette. A párisi kiállításon felállította azt az üvegtálgát, amelyben Nancyban üvegeit öntötte. Tiffany mellett — akitől azonban teljesen elütött művészi gyakorlata — ő volt a világ legnagyobb üvegművésze. Emellett remek bútorokat is készített, amelyeket művészi intarziákkal díszített. A télen kreációit egy nagy kiállítás keretében be akarta mutatni. De e tervében megakadályozta a halál. Iparművészeti múzeumunkban Gallé több jeles alkotásával van képviselve.

ANGOL MŰBARÁTOK „Nemzeti alap, művészeti gyűjtemények részére“ címen egyesületet alapítottak, mely műtárgyaknak múzeumok számára való megvásárlását, fentartását és azonkívül ilyen műtárgyak külföldre való hurcolásának megakadályozását tűzte ki célul. Eddig 400 tagja

van az egyesületnek, ez a szám azonban előreláthatólag tetemesen nagyobb lesz, miután az évi tagsági díj csak egy font. Érdekes az egyesületnek az a határozata, mely a műtárgyak vásárlására vonatkozik. Ugyanis minden felmerülő alkalommal, a hosszas bizottsági tárgyalások elkerülésével, egy bizonyos személyt jelölnek ki, akit korlátlan rendelkezési joggal ruháznak fel. Más esetben ismét más egyént bíznak meg a vétellel. Ez az eljárás szerencsés választásnál előnyös, ellenkező esetben azonban káros is lehet.

AZ IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAK ÉRTÉKE a párisi és londoni műárusi forgalomban, sőt a német aukciókon is, aránytalanul magasra szökkent fel az utóbbi időben. A gyűjtők száma és szenvedélye ma nagyobb, mint bármikor volt. Úgy, hogy nem ritkán a képzőművészeti tárgyak, szobrok és képek, nem bírnak versenyre kelni a bútorokkal és csipkével. Akárhányszenczációeset történt, hogy míg elsőrangú olasz képek ára a tizezrek közt maradt, addig egy-egy szekrényért százezresekre is fölmentek az árverezők. Igen jó példa erre a sajtós, divatszertű jelenségre a Mátyás király tálja, mely legutóbb Párisban került árverés alá. E tálnak negyedrésze restaurált, van azonban különféle gyűjteményekben még három ép testvére. Ornamentikája vagy technikája egyiknek sem olyan kiemelhető valami, csupán a rajta előforduló Mátyás király címere adja meg nekik a becsülésre méltó történelmi értéket. S mit látunk ennek ellenére is? Azt, hogy annak a párisi csorba példánynak az árát 51 ezer frankra verték fel.

Az idők jele ez. Elérkezett már az iparművészet becsülésének a korszaka. Igazán nem létezik válaszfal nagy és kis művészet közt. Sőt talán az ember szükségleteihez alkalmazkodó művészet közelebb férközött az emberi lelkekhez is vonatkozásai révén.

Valamint a magánosok, úgy a hatóságok és testületek is szeretettel fordulnak külföldre az iparművészet felé és pedig megrendeléseikkel valóságos irányt adnak a modern felfogásnak. A kiállításokon és helyi tárlatokon minduntalan találunk olyan témákkal, amelyekkel egy tanácssterem, polgármesteri előszoba, zeneterem stb. nyer megoldást. Szóval a kiállítási darabok már az élet számára lefoglalják előre, így nemcsak változatos feladatok jutnak a tervező művészeknek osztályrészül, hanem egyúttal meg van adva a mód, hogy a kivitelben a látszatra